

Sygn. akt XXV C 330/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 listopada 2021 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXV Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Okręgowego Paweł Duda

Protokolant: sekretarz sądowy Patryk Kaniecki

po rozpoznaniu w dniu 27 października 2021 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa **S. B.**

przeciwko **Uniwersytetowi (...) w W.**

o zapłatę

I. oddała powództwo;

II. zasądza od S. B. na rzecz Uniwersytetu (...) w W. kwotę 7.217 zł (siedem tysięcy dwieście siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Sygn. akt XXV C 330/21

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 10 listopada 2021 r.

S. B. pozwem z dnia 6 października 2016 r. wniósł o zasądzenie solidarnie od Przedsiębiorstwa Budowlano-Usługowo-Handlowego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. i Uniwersytetu (...) w W. kwoty 73.800 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 26 maja 2016 r. do dnia zapłaty i kwoty 116.850 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 1 sierpnia 2016 r. do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu pozwu powód podał, że w ramach działalności gospodarczej, prowadzonej pod firmą (...) Usługi (...), zawarł

z Przedsiębiorstwem Budowlano-Usługowo-Handlowym (...) Sp. z o.o. umowę o roboty budowlane, na podstawie której zobowiązał się, jako podwykonawca, do wykonania części robót budowlanych przy budowie budynku Laboratorium (...). Inwestorem tej budowy był Uniwersytet (...) w W.. Zakres umowy podwykonawczej obejmował wykonanie i montaż konstrukcji stalowej, zabezpieczenie ogniowe konstrukcji, wykonanie obudowy z płyty warstwowej, wykonanie dachu, obróbek blacharskich, bariery ochronne. Roboty zostały wykonane przez powoda i odebrane przez pozwaną spółkę, która nie zapłaciła jednak wynagrodzenia powoda

w kwocie dochodzonej pozwem, wynikającej z wystawionych faktur. Podstawą odpowiedzialności pozwanego (...) za zapłatę wynagrodzenia powoda jest art. 647⁽¹⁾ § 5 k.c. i art. 143 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych, bowiem powód poinformował pozwanego o tym, że jest podwykonawcą, pismem z dnia 20 czerwca 2016 r., a pozwany nie zgłosił w ciągu 14 dni sprzeciwu.

Pozwany Uniwersytet (...) w W. w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa w całości.

Pozwany podniósł, że zawarł umowę o wykonanie robót budowlanych w drodze udzielenia zamówienia publicznego wyłącznie z wykonawcą Przedsiębiorstwem Budowlano-Handlowo-Uslugowym (...) Sp. z o.o. Wykonawca złożył oświadczenie, że samodzielnie wykona cały zakres robót. Ani powód, ani wykonawca, nie powiadomili pozwanego o zawarciu umowy podwykonawczej ani o wykonywaniu robót przez powoda. Powód skierował żądanie zapłaty do (...) dopiero wówczas, gdy wykonawca poinformował go o otwarciu w stosunku do niego postępowania układowego. Wobec tego brak jest przesłanek odpowiedzialności (...) za zapłatę wynagrodzenia powoda.

W związku z ogłoszeniem w dniu 21 października 2016 r. upadłości Przedsiębiorstwa Budowlano-Uslugowo-Handlowego (...) Sp. z o.o., postanowieniem z dnia 24 listopada 2016 r. Sąd postanowił zawiesić postępowanie w niniejszej sprawie na podstawie art. 174 § 1 pkt. 4 k.p.c. i wezwać do udziału w sprawie w charakterze strony pozwanej za upadłego syndyka masy upadłości spół, a kolejnym postanowieniem z dnia 8 grudnia 2016 r. Sąd postanowił podjąć zawieszony postępowanie z udziałem syndyka masy upadłości Przedsiębiorstwa Budowlano-Uslugowo-Handlowego (...) Sp. z o.o. w upadłości.

Postanowieniem z dnia 20 stycznia 2021 r. Sąd umorzył postępowanie w części przeciwko syndykowi masy upadłości Przedsiębiorstwa Budowlano-Uslugowo-Handlowego (...) Sp. z o.o. ze względu na fakt, że wierzytelności powoda wynikające z umowy

o roboty budowlane z dnia 16 marca 2016 r objęte pozewm zostały uznane na liście wierzytelności w postępowaniu upadłościowym w/w spółki, a wyciąg z ustalonej listy wierzytelności jest tytułem egzekucyjnym przeciwko upadłemu, zgodnie z art. 264 ust. 1 Prawa upadłościowego z dnia 28 lutego 2003 r., wobec czego wydanie wyroku w tej części stało się zbędne.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 16 marca 2016 r. Uniwersytet (...)

w W. (zwany dalej również (...)), jako Zamawiający, i Przedsiębiorstwo Budowlano-Uslugowo-Handlowe (...) Sp. z o.o. (zwana dalej również jako „(...)” lub (...), jako Wykonawca, w wyniku rozstrzygnięcia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego, zawarli umowę o roboty budowlane, na podstawie której Zamawiający zlecił a Wykonawca przyjął do wykonania Laboratorium (...), przy ul. (...)

w W. (§ 1 ust. 1 i 2), zwaną dalej „Umową”. Zamawiający powołał w Umowie inspektora nadzoru inwestorskiego w osobie W. K., który uprawniony by do wydawania Wykonawcy poleceń związanych z jakością i ilością robót budowlanych, które są niezbędne do wykonania przedmiotu umowy w sposób prawidłowy i zgodny z umową i obowiązującymi przepisami prawa (§ 5 ust. 1 i 2). Przedstawicielem Wykonawcy na budowie ustanowiony został jako kierownik budowy K. Z. (§ 5 ust. 3). Za wykonanie przedmiotu umowy strony ustaliły całkowite wynagrodzenie ryczałtowe

w wysokości 590.000 zł netto plus podatek VAT 23%, co stanowi 725.700 zł brutto (§ 8 ust. 1). W Umowie przewidziano, że Wykonawca zapłaci Zamawiającemu kary umowne m.in. za niedotrzymanie terminu zakończenia robót budowlanych, za opóźnienie w usunięciu wad stwierdzonych przy odbiorze końcowym przedmiotu umowy, z tytułu nieprzedłożenia do zaakceptowania projektu umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane lub projektu jej zmiany, z tytułu nieprzedłożenia poświadczonej za zgodność

z oryginałem kopii umowy o podwykonawstwo lub jej zmiany (§ 11 ust. 1). Z treści Umowy wynikało, że Wykonawca nie powierzy wykonania robót podwykonawcom, zgodnie z ofertą (§ 14 ust. 1). Jednocześnie w Umowie zastrzeżono, że Wykonawca może powierzyć realizację części zamówienia podwykonawcom, pomimo niewskazania w ofercie Wykonawcy takiej części do powierzenia podwykonawcom (§ 14 ust. 3) oraz że Wykonawca, podwykonawca i dalszy podwykonawca zobowiązany jest do przedłożenia Zamawiającemu projektu umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, przed jej zawarciem (§ 14 ust. 6). Jeżeli Zamawiający w terminie 14 dni od dnia przedłożenia mu projektu umowy

o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane nie zgłosi na piśmie zastrzeżeń, uważa się, że zaakceptował ten projekt umowy (§ 14 ust. 7). Po akceptacji projektu umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane lub po bezskutecznym upływie terminu na zgłoszenie przez Zamawiającego zastrzeżeń do tego projektu, Wykonawca, podwykonawca i dalszy podwykonawca przedłoży poświadczoną za zgodność z oryginałem kopię zawartej umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane w terminie 7 dni od dnia zawarcia umowy (§ 14 ust. 8). Jeżeli Zamawiający w terminie 7 dni od dnia przedłożenia mu poświadczonej za zgodność

z oryginałem kopii zawartej umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, nie zgłosi pisemnego sprzeciwu uważa się, że zaakceptował tę umowę (§ 14 ust. 9). Przy zawieraniu w/w Umowy Zamawiającego reprezentowała Zastępca Kanclerza (...) M. K., na podstawie pełnomocnictwa Rektora (...) do wykonywania czynności zastrzeżonych dla kierownika Zamawiającego w postępowaniu o udzielenie przedmiotowego zamówienia publicznego oraz do zawarcia umowy z wyłonionym wykonawcą i podpisywania aneksów do zawartej umowy (Umowa nr (...) z 16.03.2016 r. wraz z załącznikami – k. 194-213, pełnomocnictwo z 24.02.2016 r. – k. 214).

W dniu 16 czerwca 2016 r. Przedsiębiorstwo Budowlano-Usługowo-Handlowe (...) Sp. z o.o. (wykonawca) zawarła ze S. B., prowadzącym działalność pod firmą (...) Usługi (...) (podwykonawcą), umowę, na mocy której wykonawca zlecił a podwykonawca przyjął do wykonania przedmiot zamówienia polegający na wykonaniu robót budowlanych pt. Laboratorium (...) na terenie położonym przy ul. (...) w W., na podstawie dokumentacji projektowej i opisu przedmiotu zamówienia. Zakres robót obejmował: wykonanie i montaż konstrukcji stalowej, zabezpieczenie ogniowe konstrukcji, wykonanie obudowy z płyty warstwowej, wykonanie dachu i obróbek blacharskich, bariery ochronne

(§ 1 ust. 1-3 umowy). Termin wykonania przedmiotu umowy ustalono nie dłużej niż do dnia 30 kwietnia 2016 r., przy czym dniem wykonania przedmiotu umowy jest dzień podpisania przez wykonawcę protokołu końcowego odbioru przedmiotu umowy bez zastrzeżeń (§ 4 ust. 1-3). Za wykonanie przedmiotu umowy strony ustaliły całkowite wynagrodzenie ryczałtowe w kwocie netto 155.000 zł plus podatek VAT 23% w kwocie 35.650 zł, co stanowi łącznie 190.650 zł brutto, przy czym ustalono, że podwykonawca wystawi fakturę zaliczkową

w wysokości 30.000 zł po dostarczeniu elementów konstrukcyjnych na budowę i kolejną fakturę zaliczkową w wysokości 30.000 zł po dostarczeniu płyt warstwowych ściennych

i dachowych na budowę, zaś faktura końcowa VAT może zostać wystawiona po całkowitym zakończeniu i bezusterkowym odbiorze końcowym robót budowlanych, uzyskaniu pozwolenia na użytkowanie, potwierdzonym protokołem odbioru końcowego przedmiotu umowy (§ 8 ust. 1-3 i 5). W umowie ustalono również, że jako zabezpieczenie należytego wykonania umowy wykonawca będzie zatrzymywał z każdej płatności należnej podwykonawcy kwotę 10% wartości brutto faktury. Łączna wartość zabezpieczenia wyniesie 15.000 zł. Zwolnienie zabezpieczenia należytego wykonania umowy nastąpi: a) 50% wartości zabezpieczenia zostanie zwrócone na pisemny wniosek podwykonawcy w terminie 30 dni od dnia wykonania przedmiotu umowy i uznania przez wykonawcę za należyte wykonane,

b) 50% wartości zabezpieczenia zostanie zwrócone na pisemny wniosek podwykonawcy nie wcześniej niż w 15 dniu po upływie okresu rękojmi za wady (§ 10 ust. 1 i 2). W umowie przewidziano również kary umowne, jakie podwykonawca zapłaci wykonawcy, w tym m.in. za niedotrzymanie terminu zakończenia robót budowlanych albo przedmiotu umowy

–
w wysokości 1% całkowitego wynagrodzenia brutto za każdy dzień opóźnienia oraz za opóźnienie w usunięciu wad stwierdzonych przy odbiorze końcowym przedmiotu umowy –

w wysokości 0,5% całkowitego wynagrodzenia brutto za każdy dzień opóźnienia. Postanowiono, że wykonawca ma prawo do potrącenia kar umownych z przysługującego podwykonawcy wynagrodzenia (§ 11 ust. 1 i 2) (umowa nr (...) z 16.03.2016 r. wraz

z załącznikami – k. 19-36).

Przedsiębiorstwo Budowlano-Usługowo Handlowe (...) Sp. z o.o. wykonywała roboty budowlane przy budowie budynku Laboratorium (...) częściowo siłami własnymi, a częściowo przy udziale podwykonawców. Budowa trwała od marca do lipca 2016 r. Pracownicy firmy (...) wykonywali roboty w zakresie dostarczenia i montażu konstrukcji stalowej, wykonania obudowy z płyty warstwowej, wykonania dachu z obróbkami. Na budowie pracowało od 3

do 6 pracowników z firmy (...), nosili kamizelki robocze z napisem (...), wjeżdżali na budowę samochodem firmowym oznaczonym logo (...), pozostały sprzęt wykorzystywany przez pracowników powoda nie był oznaczony (był wypożyczony). Wśród podwykonawców była również firma (...), która wykonywała elektrykę, kanalizację, wodociągi, klimatyzację. Kolejna firma podwykonawcza montowała elektronikę (zeznania świadków: R. M. – k. 186v.-187 i J. P. – k. 187v.-188, częściowe zeznania świadka W. K. – k. 187-187v., częściowe zeznania świadka M. M. – k. 221-221v., przesłuchanie powoda S. B. – k. 221v.-222).

Nadzór nad robotami z ramienia wykonawcy na budowie sprawował J. P., pełniący funkcję kierownika robót. Inspektor nadzoru inwestorskiego W. K. bywał codziennie na budowie, nadzorował jakość robót, był obecny przy dostawach materiałów (w tym elementów konstrukcji stalowej dostarczonej przez firmę (...)), sprawdzając certyfikaty materiałów, dokonywał odbiorów robót od przedstawiciela wykonawcy J. P. poprzez dokonywanie wpisów w dzienniku budowy. W. K. spotykał na budowie S. B. i wiedział, że na budowie pracują pracownicy firmy (...). Roboty wykonane przez firmę (...) były odbierane przez przedstawiciela wykonawcy J. P. (zeznania świadków: R. M. – k. 186v.-187 i J. P. – k. 187v.-188, częściowe zeznania świadka W. K. – k. 187-187v., przesłuchanie powoda S. B. – k. 221v.-222, protokół nr (...) z 10 maja 2016 r. – k. 39).

Inspektor nadzoru inwestorskiego W. K. nie był uprawniony do zatwierdzenia podwykonawców w imieniu inwestora. Osobą uprawnioną do dokonywania takich czynności była Zastępca Kanclerza (...) M. K., która wizytowała czasem budowę, nie rozmawiała nigdy na budowie ze S. B.. Firma (...) nie została zgłoszona (...) jako podwykonawca na przedmiotowej inwestycji (zeznania świadków: R. M. – k. 186v.-187 częściowe zeznania świadka W. K. – k. 187-187v., przesłuchanie powoda S. B. – k. 221v.-222).

Wykonawca w dniu 27 czerwca 2016 r. powiadomił Zamawiającego o gotowości do odbioru końcowego robót. W dniu 30 czerwca 2016 r. (...) i Przedsiębiorstwo Budowlano-Usługowo-Handlowe (...) Sp. z o.o. podpisali protokół końcowego odbioru robót, w którym stwierdzono, że roboty budowlane objęte przedmiotem umowy zostały zakończone, z wyjątkiem drobnych robót wykończeniowych i usterek wskazanych w Załączniku nr 1 do protokołu odbioru końcowego robót (Protokół odbioru końcowego robót z 30 czerwca 2016 r. wraz z Załącznikiem nr 1 – k. 41-42).

Pracownicy firmy (...) wykonali na przedmiotowej inwestycji roboty budowlane objęte umową podwykonawczą z dnia 16 marca 2016 r. Za wykonane roboty S. B. wystawił Przedsiębiorstwu Budowlano-Usługowo-Handlowemu (...) Sp. z o.o. następujące faktury VAT:

- 1) fakturę nr (...) z dnia 18 maja 2016 r. na kwotę 73.800 zł brutto, płatną w terminie 7 dni – zaliczkową wg protokołu nr (...) z dnia 10 maja 2016 r., po dostawie płyty warstwowej na ściany i dach oraz konstrukcji stalowej na teren budowy,
- 2) fakturę nr (...) z dnia 1 lipca 2016 r. na kwotę 116.850 zł brutto, płatną w terminie 30 dni – końcową.

(protokół nr (...) z 10.05.2016 r. – k. 39, faktura nr (...) z 18.05.2016 r. – k. 17, faktura nr (...) z 01.07.2016 r. – k. 18).

Przedsiębiorstwo Usługowo-Budowlano-Handlowe (...) Sp. z o.o. nie zapłaciła S. B. wynagrodzenia za roboty wykonane na podstawie umowy podwykonawczej, objęte wskazanymi wyżej fakturami VAT. S. B. pismem z dnia 6 czerwca 2016 r. wezwał w/w spółkę (...) do uregulowania płatności wynikającej z faktury VAT nr (...) z dnia 18 maja 2016 r. wskazując, że zakres umowy został wykonany w około 90%

i że brak jest aktualnie możliwości wykonania brakujących 10% ze względu na brak stolarki okienneo-drzwiowej oraz brak zamontowanego symulatora wewnątrz obiektu. Spółka (...) w pismach z 5 lipca 2016 r. i 11 lipca 2016 r. poinformował S. B., że faktura końcowa może zostać wystawiona po całkowitym zakończeniu i bezusterkowym odbiorze końcowym robót budowlanych oraz uzyskaniu pozwolenia na użytkowanie oraz że do tej pory S. B. nie zgłosił pisemnie gotowości do odbioru robót i nie odbył się odbiór pomiędzy (...). Jednocześnie spółka odesłała powodowi bez księgowania fakturę VAT nr (...) oraz przesłała powodowi kopię Załącznika nr 1 do protokołu odbioru robót podpisanego pomiędzy inwestorem i wykonawcą, obejmującego zestawienie wad i usterek ujawnionych podczas odbioru. W odpowiedzi S. B. w kolejnym piśmie

z dnia 11 lipca 2016 r. poinformował spółkę (...) że zgłoszenie odbioru przez jego firmę pozbawione jest zasadności i logiki, skoro odbył się odbiór robót przez inwestora, że żaden

z punktów wykazu usterek nie dotyczy zakresu prac z umowy podwykonawczej oraz że podczas budowy honorowane były zgłoszenia słowne, potwierdzone wpisem w dzienniku budowy. Jednocześnie S. B. zgłosił w w/w piśmie do odbioru wykonaną obudowę

z dachem na wybudowanym obiekcie. W dniu 13 lipca 2016 r. pomiędzy (...)

a S. B. podpisany został protokół odbioru robót (końcowy), w którym potwierdzono wykonanie robót objętych umową podwykonawczą nr (...) z dnia 16 marca 2016 r. W protokole tym wykonawca wskazał usterkę w postaci braku drabiny umożliwiającej dostęp na dach niższy i część wyższą dla dokonania czynności konserwacyjnych, zaś podwykonawca wskazał, że zakres umowy nie obejmował drabiny technicznej ani na dach niższy, ani na dach wyższy. Przy piśmie z dnia 28 lipca 2016 r. spółka (...) ponownie odesłała S. B. fakturę końcową bez księgowania informując, że faktura taka może być wystawiona po całkowitym zakończeniu po całkowitym zakończeniu i bezusterkowym odbiorze końcowym robót budowlanych (wezwanie do zapłaty z 06.06.2016 r. – k. 40, pismo spółki (...) z 05.07.2016 r. – k. 44 i 11.07.2016 r. – k. 45, pismo powoda z 11.07.2016 r. – k. 47, protokół odbioru z 13.07.2016 r. – k. 48, pismo spółki (...) z 28.07.2016 r. – k. 55).

S. B. poinformował W. K. o braku zapłaty przez wykonawcę wynagrodzenia za wykonane przez firmę (...) roboty budowlane na przedmiotowej inwestycji. W. K. poinformował S. B., aby zwrócił się w tej sprawie do Kanclerza (...) lub jego Zastępcy. W piśmie z dnia 20 czerwca 2016 r. S. B. poinformował (...), że wykonywał jako podwykonawca roboty przy budowie Laboratorium (...) w zakresie dostarczenia i montażu konstrukcji stalowej oraz dostarczenia i montażu obudowy i dachu obiektu, że P.B.U.H. (...) Sp. z o.o. nie wywiązała się z zobowiązań finansowych wobec niego oraz zwrócił się z prośbą

o potwierdzenie uznania jego firmy za oficjalnego podwykonawcę oraz uznania jego roszczeń w stosunku do spółki (...). W tym samym dniu S. B. spotkał się w tej sprawie

z zastępcą kanclerza (...) M. K., a w dniu 1 lipca 2020 r. skierował do M. K. pismo z prośbą o pozytywne rozstrzygnięcie jego roszczeń, dołączając do pisma kopie dwóch faktur wystawionych przez niego na rzecz spółce (...) (pisma powoda z 20.06.2016 r. – k. 66 i z 01.07.2016 r. – k. 43, częściowe zeznania świadka W. K. – k. 187-187v., przesłuchanie powoda S. B. – k. 221v.-222).

W kolejnym piśmie z dnia 20 lipca 2016 r. S. B. wezwał Uniwersytet (...) w W. do zapłaty kwoty 73.800 zł wynikającej z faktury VAT nr (...) z dnia 18 maja 2016 r., poinformował, że wykonywał jako podwykonawca część robót budowlanych przy budowie Laboratorium (...) i nie otrzymał za nie wynagrodzenia od wykonawcy oraz wskazał, że (...) odpowiada za zapłatę wynagrodzenia podwykonawcy na podstawie art. 647⁽¹⁾ § 5 k.c. Ponadto powód poinformował w tym piśmie, że termin płatności kolejnej faktury VAT nr (...)

z dnia 1 lipca 2016 r. na kwotę 116.850 zł upływa w dniu 31 lipca 2016 r. i po tym dniu należność stanie się wymagalna. Do powyższego pisma dołączono kopię umowy podwykonawczej nr (...) z dnia 16 marca 2016 r. zawartej przez S. B. ze spółką (...) Pismo powyższe wpłynęło do (...) w dniu 21 lipca 2016 r. (pismo powoda z 20.07.2016 r. – k. 49-52, potwierdzenie odbioru – k. 53-54).

W odpowiedzi na powyższe pismo Uniwersytet (...)

w piśmie z dnia 10 sierpnia 2016 r. poinformował powoda, że wezwanie do zapłaty jest nieuzasadnione, bowiem w umowie o roboty budowlane zawartej pomiędzy spółką (...)

i (...) strony nie określiły zakresu robót, które wykonawca będzie wykonywał za pomocą podwykonawców – z uwagi na oświadczenie spółki (...) w złożonej ofercie, że całość zamówienia wykona siłami własnymi, a (...) nie akceptował umowy zawartej przez spółkę (...) o podwykonawstwo robót budowlanych (pismo (...) z 10.08.2016 r. – k. 62-62v.).

W piśmie z dnia 16 sierpnia 2016 r., skierowanym do (...), S. B. podtrzymał stanowisko, że w przedmiotowej sprawie zaszyły przesłanki odpowiedzialności inwestora za zapłatę wynagrodzenia powoda jako podwykonawcy, bowiem (...) został poinformowany o realizacji części inwestycji przez podwykonawcę (pismo powoda

z 16.08.2016 r. – k. 63).

Roboty budowlane będące przedmiotem Umowy nr (...)

zostały rozliczone pomiędzy Uniwersytetem (...) i wykonawcą. Za roboty wykonane na podstawie wskazanej Umowy, spółka (...) wystawiła (...) fakturę VAT nr (...) z dnia 10 sierpnia 2016 r. na kwotę 725.700 zł. (...) wystawiła w dniu 11 sierpnia 2016 r. dwie noty księgowe, w których obciążyła spółkę (...) kwotą 156.025,50 zł z tytułu kary umownej naliczonej na podstawie § 11 ust. 1 pkt 1 Umowy za 43 dni opóźnienia w wykonaniu przedmiotu umowy i kwotą 20.000 zł tytułem kary umownej naliczonej na podstawie § 11 ust. 1 pkt 5 Umowy za nieprzedłożenie do zaakceptowania projektów umów o podwykonawstwo zawartych ze S. B. i z (...) Sp. z o.o. Należności objęte w/w notami księgowymi zostały na podstawie § 11 ust. 3 Umowy skompensowane z należnością (...) objętą fakturą VAT nr (...) z dnia 10 sierpnia 2016 r., a pozostała kwota wynagrodzenia wykonawcy w wysokości 549.674,50 zł została zapłacona przez (...) w dniu 11 sierpnia 2016 r. (faktura VAT nr (...)

z 10.08.2016 r. – k. 183, nota księgowa nr (...) – k. 184, nota księgowa nr (...) – k. 185, pismo (...) z 11.08.2016 r. – k. 182, potwierdzenie przelewu

z 11.08.2016 r. – k. 181).

P.B.U.H. (...) pismem z dnia 16 sierpnia 2016 r. poinformowała S. B., że w związku z faktem, iż firma (...) nie ukończyła zawartej umowy (termin umowy upłynął 30 kwietnia 2016 r.) inwestor naliczył (...) kary umowne, a co za tym idzie spółka (...) będzie naliczać kary firmie (...), oraz że firma (...) nie zamontowała drabiny, którą musiała zamontować spółka (...), by odebrano obiekt. W wystawionej notcie księgowej z dnia 16 sierpnia 2016 r., dołączonej do powyższego pisma, spółka (...) obciążyła S. B. kwotą łączną 147.081 zł, w tym kwotą 141.081 zł na podstawie § 11 ust. 1 pkt 1 umowy podwykonawczej i kwotą 6.000 zł za montaż drabiny (pismo spółki (...) z 16.08.2016 r. – k. 64, nota księgowa nr (...) z 16.08.2016 r. – k. 65).

Sąd Rejonowy w Kielcach postanowieniem z dnia 31 października 2016 r. ogłosił upadłość Przedsiębiorstwa Budowlano-Uslugowo-Handlowego (...) Sp. z o. o. Wierzytelność S. B. o zapłatę wynagrodzenia za roboty wykonane na podstawie przedmiotowej umowy podwykonawczej w łącznej kwocie 194.683,16 zł została uznana przez syndyka na podstawie zatwierdzonej listy wierzytelności. S. B. nie uzyskał zaspokojenia tej wierzytelności w postępowaniu upadłościowym (odpis postanowienia Sądu Rejonowego w Kielcach z 31.10.2016 r. sygn. akt V GU 76/16 – k. 81, wyciąg z listy wierzytelności sporządzonej w postępowaniu upadłościowym P.B.U.H. (...) Sp. z o.o. – k. 121, pismo Syndyka Masy Upadłości P.B.U.H. (...) Sp. z o. o. z 25.02.2020 r. – k. 137-138).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych wyżej dowodów.

Sąd dał wiarę obiektywnym dowodom z wymienionych wyżej dokumentów, jako że nie budziły one wątpliwości co do ich autentyczności i nie były kwestionowane przez żadną ze stron postępowania.

Sąd uznał za wiarygodne w całości zeznania świadków R. M. i J. P. oraz zeznania powoda S. B., w których osoby te potwierdziły, że pracownicy S. B., prowadzącego działalność pod firmą (...), wykonywali na przedmiotowej inwestycji roboty budowlane na podstawie umowy podwykonawczej, wskazały na stałą obecność na budowie inspektora nadzoru inwestorskiego W. K. i jego wiedzę o wykonywaniu prac przez pracowników firmy (...), a także opisały sposób dokonywania odbiorów robót na budowie przez inspektora nadzoru. Zeznania wskazanych świadków i powoda pozostawały w zgodzie wzajemnie ze sobą

i korespondowały z dowodami z dokumentów, składając się wraz z nimi na spójną i logiczną całość.

Zeznaniom świadka M. M. Sąd dał wiarę w części, w której świadek ten przedstawił okoliczności związane z wykonywaniem robót na przedmiotowej inwestycji przez pracowników firmy (...). Sąd uznał natomiast za niewiarygodne zeznania tego świadka

w części, w której świadek ten twierdził, że odbiorów robót dokonywała na budowie z ramienia inwestora kanclerz (...), ponieważ ta część zeznań świadka pozostawała w sprzeczności z zeznaniami pozostałych świadków i z zeznaniami samego powoda,

z których wynikało, że roboty były odbierane przez inspektora nadzoru inwestorskiego W. K., a Zastępca Kanclerza (...) M. K. przychodziła czasem na budowę, lecz nigdy nie rozmawiała nawet z powodem.

Nie budziły wątpliwości zeznania świadka W. K. w części, w której świadek przedstawił swoją rolę na budowie, w szczególności wskazał, że jako inspektor nadzoru miał za zadanie pilnować jakości i terminowi robót, lecz nie był uprawniony do wyrażania zgody w imieniu inwestora na zatrudnianie podwykonawców. Zeznania te były logiczne w kontekście roli jaką w kontraktach budowlanych pełnią inspektorzy nadzoru, do których zadań należy kontrolowanie jakości robót oraz ich zgodności z przepisami prawa

i projektem budowlanym. Sąd ocenił natomiast jako niewiarygodne zeznania tego świadka

w tej części, w której negował on swoją wiedzę co do faktu, że na przedmiotowej inwestycji pracują pracownicy firmy (...), ponieważ przeciwne okoliczności wynikały z zeznań pozostałych świadków i z zeznań powoda, którzy wskazali, że W. K. był codziennie na placu budowy, miał kontakt ze S. B. i jego pracownikami, posiadającymi oznaczenia firmowe na kamizelkach roboczych i samochodzie służbowym.

W tej sytuacji W. K. musiał zauważyć obecność powoda i jego pracowników na placu budowy oraz uzyskać wiedzę o rodzaju realizowanych przez nich prac.

Sąd zważył, co następuje:

W pierwszym rzędzie wskazać należy, że umowa podwykonawcza z dnia 16 marca 2016 r. pomiędzy Przedsiębiorstwem Budowlano-Uługowo-Handlowym (...)

Sp. z o.o. i (...), prowadzącym działalność pod firmą (...), została zawarta przed zmianą art. 647¹ k.c. wprowadzoną ustawą z dnia 7 kwietnia 2017 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ułatwienia dochodzenia wierzytelności (Dz.U. z 2017 r., poz. 933). Wobec tego zastosowanie będą miały przepisy art. 647¹ k.c. w brzmieniu sprzed nowelizacji. W dalszym ciągu powoływane będą przepisy wskazanego wyżej artykułu w brzmieniu sprzed wskazanej zmiany, bez odrębnego odnotowania tego faktu.

Zgodnie z art. 647¹ § 5 k.c. zawierający umowę z podwykonawcą oraz inwestor i wykonawca ponoszą solidarną odpowiedzialność za zapłatę wynagrodzenia za roboty budowlane wykonane przez podwykonawcę. Analiza przepisu art. 647¹ § 2-5 k.c. prowadzi do wniosku, że do powstania odpowiedzialności solidarnej inwestora (z wykonawcą wobec podwykonawcy) potrzebne jest spełnienie dwóch warunków: 1) zawarcie przez wykonawcę

z podwykonawcą umowy, której przedmiotem jest wykonanie robót budowlanych, przy czym wymagana jest forma pisemna umowy pod rygorem nieważności (art. 647¹ § 4 k.c.),

2) wyrażenie przez inwestora zgody na zawarcie tej umowy (art. 647¹ § 2 k.c.). Umowa

z podwykonawcą spełnia warunki umowy podwykonawczej w rozumieniu art. 647¹ § 1 k.c., jeżeli prace zrealizowane przez podwykonawcę prowadzić będą do wykonania danego obiektu, stanowiąc część składową finalnego rezultatu, to jest gdy rezultat świadczenia podwykonawcy stał się składnikiem świadczenia wykonawcy wobec inwestora w ramach umowy o roboty budowlane, przy czym w sensie prawnym umowa taka może zostać zakwalifikowana także jako umowa o dzieło (por. orz. SN z 17.10.2008 r., I CSK 106/08, Biul. SN 2009/3/9).

Zgoda inwestora na zawarcie umowy podwykonawczej może być wyrażona w sposób bierny (pasywny) oraz czynny (aktywny). Wyrażenie zgody w sposób bierny objawia się brakiem zgłoszenia na piśmie sprzeciwu lub zastrzeżeń w terminie 14 dni od przedstawienia mu przez wykonawcę umowy z podwykonawcą lub jej projektu, wraz z częścią dokumentacji dotyczącej wykonania robót określonych w umowie lub projekcie (art. 647¹ § 2 k.c.). Wyrażenie zgody w sposób czynny może nastąpić w sposób wyraźny pisemnie lub ustnie albo poprzez inne zachowanie inwestora, które w sposób dostateczny ujawnia jego wolę (art. 60 k.c.), w tym poprzez czynności faktyczne (w sposób dorozumiany), np. przez tolerowanie podwykonawcy na placu budowy, dokonywanie wpisów w jego dzienniku budowy, odbieranie od niego robót oraz dokonywanie podobnych czynności. Zgoda wyrażona

w sposób dorozumiany jest jednak skuteczna jedynie wówczas, gdy inwestor znał nie tylko osobę podwykonawcy, ale także wszystkie istotne postanowienia konkretnej umowy łączącej podwykonawcę z wykonawcą, a szczególnie te, które decydują o wysokości wynagrodzenia podwykonawcy. Informacje na ten temat nie muszą pochodzić z przedstawionego inwestorowi tekstu umowy, lecz mogą wynikać z innych źródeł. Wiedza inwestora o tym, że konkretny podwykonawca wykonuje określony zakres robót, nie jest wystarczająca do powstania odpowiedzialności inwestora przewidzianej w art. 647¹ § 5 k.c. w zw. z art. 647¹

§ 2 k.c., jeżeli nie znał on istotnych postanowień umowy podwykonawczej, decydujących o wynagrodzeniu podwykonawcy (vide orz. SN z 06.10.2010 r., II CSK 210/10, OSNC 2011/5/59, orz. SN z 04.02.2011 r., III CSK 152/10, LEX nr 11028865, orz. Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 09.02.2015 r., V ACa 798/14, LEX nr 1665773, orz. Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 18.02.2015 r., I ACa 1679/14, LEX nr 1667566, orz. Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 30.04.2015 r., I ACa 1749/14, LEX nr 1712681, orz. Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 08.05.2015 r., I ACa 42/15, LEX nr 1733656).

Zatem, aby zgoda inwestora była skuteczna musi: 1) być wyrażona przez osoby uprawnione do reprezentacji inwestora, 2) obejmować określonego podwykonawcę, 3) dotyczyć konkretnego zakresu prac, 4) odnosić się do jednoznacznie określonego wynagrodzenia podwykonawcy. Możliwe jest przyjęcie, że inwestor wyraził zgodę dorozumianą w sposób czynny, gdy określone zachowania osób uprawnionych do reprezentacji inwestora (członków zarządu, prokurentów, pełnomocników) mogą zostać zinterpretowane jako wyrażenie takiej zgody. Konieczne jest wykazanie, że osoby te miały świadomość zakresu powierzonych podwykonawcy prac oraz wysokości wynagrodzenia ustalonego między podwykonawcą a wykonawcą (tak Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z 04.07.2018 r., VII AGa 860/18, Legalis nr 1822152).

Przenosząc powyższe założenia na grunt niniejszej sprawy należy w pierwszym rzędzie wskazać, że przedmiotowa umowa podwykonawcza zawarta w dniu 16 marca 2016 r. spełnia warunki umowy podwykonawczej w opisanym wyżej znaczeniu, skoro dotyczyła robót w zakresie wykonania i montażu konstrukcji stalowej, zabezpieczenia ogniowego konstrukcji, wykonania obudowy z płyty warstwowej, wykonania dachu i obróbek blacharskich oraz barier ochronnych przy budowie budynku Laboratorium (...). Tego rodzaju roboty składały się na rezultat świadczenia wykonawcy wobec inwestora w postaci budowy wskazanego budynku, stając się częścią zrealizowanej inwestycji budowlanej. Nie budziło też wątpliwości, że prace objęte umową podwykonawczą zostały wykonane przez podwykonawcę w całości, a kwoty objęte fakturami złożonymi do akt sprawy odpowiadają wartości robót określonych w umowie podwykonawczej. Na gruncie materiału dowodowego sprawy brak było także podstaw do stwierdzenia, by wykonawca był uprawniony do naliczenia podwykonawcy kary umownej za opóźnienie w wykonaniu robót objętych umową podwykonawczą, gdyż z dowodów przeprowadzonych w niniejszej sprawie nie wynikało, by powód dopuścił się takiego opóźnienia z przyczyn zawinionych,

a do momentu naliczenia wykonawcy kary umownej przez inwestora, wykonawca nie zarzucał powodowi opóźnienia. Podobnie ocenić należy próbę obciążenia powoda przez wykonawcę kosztami montażu drabiny umożliwiającej dostęp na dach dla dokonania czynności konserwacyjnych, ponieważ z umowy podwykonawczej (ani z żadnych innych dokumentów stanowiących materiał dowodowy sprawy) nie wynika, by taka drabina miała być zamontowana przez podwykonawcę. Należności powyższe nie zostały też skutecznie potrącone z należnością powoda o zapłatę wynagrodzenia, bowiem nie wykazano, by wykonawca złożył powodowi odpowiednie oświadczenie woli o potrąceniu. Wystawienie powodowi przez spółkę (...) noty księgowej z dnia 16 sierpnia 2016 r. nie wpływa więc w żaden sposób na istnienie wierzytelności powoda o zapłatę wynagrodzenia za wykonane roboty budowlane.

Uniwersytet (...) w W. nie odpowiada jednakże za zapłatę wynagrodzenia S. B. z tytułu robót budowlanych wykonanych na przedmiotowej inwestycji, z uwagi na brak spełnienia drugiej z przesłanek warunkujących odpowiedzialność inwestora na gruncie art. 647⁽¹⁾ k.c., w postaci zgody inwestora na zawarcie umowy podwykonawczej. W rozpatrywanej sprawie było okolicznością pozostającą poza sporem, że S. B. nie został zgłoszony inwestorowi jako podwykonawca i że pozwany nie wyraził zgody na zawarcie przez wykonawcę umowy z powodem w sposób czynny wyraźny (wprost).

Skoro inwestorowi przed rozpoczęciem lub w trakcie realizacji robót przez S. B. nie została przedstawiona umowa podwykonawcza zawarta przez powoda

z generalnym wykonawcą lub projekt takiej umowy, ani odpowiednia część dokumentacji dotyczącej wykonania robót określonych w umowie lub projekcie – stosownie do art. 647⁽¹⁾ § 2 k.c. – to nie mogło też dojść do wyrażenia zgody w sposób bierny (przez przemilczenie). Przekazanie inwestorowi przez powoda w piśmie z dnia 20 czerwca 2016 r. informacji, że wykonał roboty na przedmiotowej inwestycji, nie mogło doprowadzić do milczącej akceptacji powoda jako podwykonawcy w trybie art. 647⁽¹⁾ § 2 k.c., ponieważ do tego pisma nie dołączono umowy podwykonawczej. Z kolei przesłanie inwestorowi przy kolejnym piśmie

z dnia 20 lipca 2016 r. kopii umowy podwykonawczej – już po wykonaniu robót objętych tą umową – było spóźnione i nie mogło doprowadzić do powstania odpowiedzialności inwestora na skutek tzw. milczącej akceptacji podwykonawcy. W celu wywołania takiego skutku umowę lub jej projekt oraz dokumentację należy przedłożyć najpóźniej do chwili zakończenia robót przez podwykonawcę. Przedłożenie dokumentów w terminie późniejszym mija się

z celem przywołanej regulacji, ponieważ chodzi w niej o umożliwienie inwestorowi zapoznania się z dokumentami przed powstaniem obowiązku zapłaty wynagrodzenia. Wykonanie przedmiotu umowy sprawia, że przedłożenie umowy i dokumentacji technicznej traci sens (vide orz. Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 04.07.2013 r., I ACa 535/13, Legalis nr 737399). Wskazać trzeba nadto, że Uniwersytet (...) nie pozostawił bez odpowiedzi pisma powoda z dnia 20 lipca 2016 r., lecz odpowiedział na nie pismem z dnia 10 sierpnia 2016 r. Z treści pisma pozwanego z dnia 10 sierpnia 2016 r. wynika, że nie przyjmuje odpowiedzialności za zapłatę wynagrodzenia powoda, gdyż powód nie został zgłoszony jako podwykonawca i pozwany nie akceptował umowy podwykonawczej. Pismo to neguje zatem odpowiedzialność pozwanego względem powoda.

Powód nie udowodnił również, żeby inwestor wyraził wymaganą zgodę na udział powoda w wykonaniu robót budowlanych na przedmiotowej inwestycji w sposób dorozumiany (przez czynności konkludentne). Jak już wskazano, dla uznania, iż zgoda wyrażona została w sposób dorozumiany konieczne byłoby wykazanie nie tylko, że inwestor znał osobę podwykonawcy, ale także wszystkie istotne postanowienia konkretnej umowy podwykonawczej, a szczególnie te, które decydują o wysokości wynagrodzenia podwykonawcy. Z materiału dowodowego sprawy nie wynika, żeby te warunki zostały spełnione w analizowanym przypadku. Nie zostały ujawnione bowiem żadne takie zachowania przedstawicieli (...) umocowanych do składania w imieniu inwestora oświadczeń woli w ramach przedmiotowego kontraktu, z których by wynikało, że reprezentanci inwestora wiedzą o wykonywaniu konkretnych robót przez powoda przy budowie obiektu Laboratorium (...). Inspektor nadzoru, który odbierał roboty budowlane od ich wykonawcy i który ze względu na stałą obecność na placu budowy mógł powziąć wiedzę o podmiotach biorących udział w realizacji budowy, nie był umocowany do składania w imieniu inwestora oświadczeń woli w przedmiocie zgody na zawieranie umów podwykonawczych (akceptacji podwykonawców), lecz był uprawniony jedynie do wykonywania czynności w zakresie kontrolowania jakości i odbioru robót budowlanych, zgodnie z odpowiednimi przepisami prawa budowlanego. Podnoszony przez powoda fakt, że jego pracownicy w czasie realizacji prac posiadali ubrania z umieszczonym na nich logo firmy (...) i że w ten sposób był oznaczony samochód, którym przyjeżdżali na budowę, wobec czego z tej przyczyny mogli być zidentyfikowani przez nadzór budowlany lub przez reprezentanta inwestora (w tym konkretnym wypadku przez Zastępcę Kanclerza (...)) podczas wizytowania placu budowy, nic w tej kwestii nie zmienia. Okoliczności te nie oznaczają bowiem, że inwestor (osoby uprawnione reprezentacji inwestora) miał wiedzę o statusie powoda na przedmiotowej inwestycji, a w szczególności o rodzaju umowy łączącej powoda z wykonawcą, jej zakresie przedmiotowym i warunkach finansowych. Wiedza przedstawicieli technicznych inwestora na budowie lub innych pracowników inwestora biorących udział w nadzorze nad budową, że w procesie budowlanym bierze udział określony podwykonawca, nie jest wystarczająca do powstania odpowiedzialności inwestora za zapłatę wynagrodzenia podwykonawcy (vide orz. SN z 17.02.2016 r., III CZP 108/15, Biul. SN 2016/2/7 i orz. Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 10.10.2013 r., I ACa 1516/12, LEX nr 1392077). Do powstania takiego skutku konieczna jest wiedza osób uprawnionych do składania w imieniu inwestora oświadczeń woli w przedmiocie zatwierdzenia podwykonawców o warunkach konkretnej umowy podwykonawczej decydujących o zakresie odpowiedzialności inwestora, przede

wszystkim zaś o wysokości wynagrodzenia podwykonawcy (podobnie SN w orz. z 07.05.2020 r., I CSK 821/19, Legalis nr 2573101).

Zwrócić należy tu uwagę na pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 16 lutego 2016 r. sygn. akt III CZP 108/15 (OSNC 2017/2/14), który ze względu na jego istotność należy zacytować w szerokim zakresie. W orzeczeniu tym Sąd Najwyższy wskazał, że „w procesie budowlanym mogą uczestniczyć nie tylko podwykonawcy, których umowy są objęte zgodą inwestora, ale także podwykonawcy, którzy takiej zgody nie uzyskali.

W związku z tym samo tolerowanie pracowników określonego podmiotu na placu budowy nie świadczy o woli zaakceptowania przez inwestora umowy, na podstawie której podmiot ten wykonuje prace. Ocenie musi podlegać całość okoliczności konkretnej sprawy, inne bowiem wnioski płyną ze współpracy na placu budowy z podwykonawcą, który zwrócił się do inwestora o zgodę na zawarcie umowy z wykonawcą lub o akceptację już zawartej umowy, a inne ze współdziałania z takim, który jedynie realizował umowę uzgodnioną ze swoim kontrahentem. (...) Inwestor nie ma natomiast obowiązku dociekania treści stosunku prawnego pomiędzy wykonawcą a podwykonawcą, jakkolwiek może to zrobić i wówczas przyczyny podjęcia takich działań oraz treść uzyskanych informacji również podlega ocenie w ramach ustalania, czy można przypisać wyrażenie dorozumianej zgody na nawiązanie tego stosunku. Przyjmowaną w orzecznictwie »możliwość uzyskania wiedzy o treści umowy między wykonawcą a podwykonawcą«, mającą stanowić dostateczne zabezpieczenie interesów inwestora w toku odtwarzania jego woli, należy więc rozumieć jako stworzenie mu realnej możliwości zapoznania się z postanowieniami umowy istotnymi z punktu widzenia zakresu odpowiedzialności, którą na siebie przyjmuje, wyrażając zgodę na jej zawarcie. Realna możliwość oznacza taki stan, w którym jedynie od woli inwestora zależy, czy zapozna się z treścią umowy. Chodzi więc o sytuację odpowiadającą sytuacji przewidzianej w art. 61 k.c., a nie o hipotetyczną możliwość zdobycia informacji w wyniku własnej aktywności”.

Podobne stanowisko zajął Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 4 lipca 2018 r. sygn. akt VII AGa 860/18 (Legalis nr 1822152) wskazując, że „stworzenie możliwości zapoznania się z istotnymi postanowieniami umowy podwykonawczej zakłada aktywność podwykonawcy lub głównego wykonawcy, czyli oznacza podjęcie przez te podmioty takich działań, które pozwalają na przyjęcie, że inwestor mógł zapoznać się z tymi postanowieniami (...). Natomiast bierność głównego wykonawcy i podwykonawcy na tej płaszczyźnie nie może prowadzić do przyjęcia, iż stworzono inwestorowi możliwość zapoznania się z umową, z której ten nie skorzystał. Inaczej rzecz ujmując, brak działań podwykonawcy i głównego wykonawcy, które miałyby uniemożliwić lub utrudnić inwestorowi zapoznanie się z umową nie może być uznany za stworzenie możliwości zapoznania się z nią”.

Zbliżone stanowisko, jak wcześniej zacytowane, wyraził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 5 marca 2021 r., III CSKP 76/21 (Legalis nr 2552342) przyjmując, że: „Skuteczność wyrażonej w sposób dorozumiany (art. 60 KC) zgody inwestora na zawarcie przez wykonawcę umowy o roboty budowlane z podwykonawcą jest uzależniona od zapewnienia mu możliwości zapoznania się z postanowieniami tej umowy, które wyznaczają zakres jego odpowiedzialności. Uzyskanie dodatkowej gwarancji wypłaty wynagrodzenia stanowi istotną korzyść dla podwykonawcy, dlatego powinien być on zainteresowany wystąpieniem do inwestora o wyrażenie zgody na zawarcie umowy z wykonawcą. Inwestor nie ma natomiast obowiązku dociekania treści stosunku prawnego pomiędzy wykonawcą a podwykonawcą, jakkolwiek może to zrobić i wówczas przyczyny podjęcia takich działań oraz treść uzyskanych informacji również podlega ocenie w ramach ustalenia, czy można mu przypisać wyrażenie dorozumianej zgody na nawiązanie tego stosunku prawnego. Możliwość uzyskania przez inwestora wiedzy o treści umowy między wykonawcą a podwykonawcą, należy rozumieć jako stworzenie mu realnej możliwości zapoznania się z postanowieniami umowy istotnymi z punktu widzenia zakresu jego przyszłej odpowiedzialności, którą na siebie przyjmie wyrażając zgodę na jej zawarcie. Realna możliwość zapoznania się oznacza taki stan, w którym jedynie od woli inwestora zależy, czy zapozna się z treścią umowy o podwykonawstwo”.

Podzielając w pełni poglądy wyrażone w przywołanych wyżej orzeczeniach wskazać należy, iż w rozpatrywanej sprawie nie udowodniono, żeby osoby uprawnione do podejmowania decyzji o akceptacji podwykonawców po stronie inwestora (tj. Kanclerz (...) lub Zastępca Kanclerza (...)) znały warunki spornej umowy podwykonawczej,

w szczególności regulacje dotyczące wynagrodzenia za roboty ustalone przez powoda z wykonawcą. Z przeprowadzonych w sprawie dowodów wynikało jednoznacznie, że inwestorowi nie zostały zaprezentowane warunki spornej umowy podwykonawczej przez żadną ze stron tej umowy – ani przez wykonawcę, ani przez podwykonawcę. Dlatego w okolicznościach niniejszej sprawy nie było podstaw do przyjęcia, że inwestor znał warunki umowy podwykonawczej co do jej przedmiotu i co do wynagrodzenia podwykonawcy lub że stworzono inwestorowi możliwość zapoznania się z istotnymi postanowieniami umowy podwykonawczej. Skoro brak było podstaw do przyjęcia, że osoby uprawnione do reprezentacji pozwanego posiadały wiedzę o zakresie prac powierzonych powodowi oraz o wysokości wynagrodzenia należnego powodowi, to nie sposób uznać, że pozwany wyraził zgodę na zawarcie spornej umowy podwykonawczej w postaci domniemanego oświadczenia woli. W rezultacie nie powstała solidarna z wykonawcą odpowiedzialność pozwanego Uniwersytetu (...) za zapłatę wynagrodzenia powoda jako podwykonawcy, o której mowa w art. 647⁽¹⁾ § 5 k.c.

Nie ma również podstaw do uznania zasadności roszczenia powoda o zapłatę przez inwestora wynagrodzenia za roboty budowlane wykonane na przedmiotowej inwestycji w oparciu o przepis art. 143c ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r., poz. 2164, ze zm.), obowiązującej w okresie realizacji inwestycji. Przepis ten w ówczesnym brzmieniu przewidywał w ust. 1, że zamawiający dokonuje bezpośredniej zapłaty wymagalnego wynagrodzenia przysługującego podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy, który zawarł zaakceptowaną przez zamawiającego umowę o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, lub który zawarł przedłożoną zamawiającemu umowę o podwykonawstwo, której przedmiotem są dostawy lub usługi, w przypadku uchylenia się od obowiązku zapłaty odpowiednio przez wykonawcę, podwykonawcę lub dalszego podwykonawcę zamówienia na roboty budowlane, zaś w ust. 2 stanowił że wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 1, dotyczy wyłącznie należności powstałych po zaakceptowaniu przez zamawiającego umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, lub po przedłożeniu zamawiającemu poświadczonej za zgodność z oryginałem kopii umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są dostawy lub usługi. Jak wcześniej wskazano, w rozpatrywanej sprawie nie nastąpiło przedłożenie zamawiającemu umowy o podwykonawstwo zawartej przez powoda ze spółką (...), ani zaakceptowanie tej umowy przez zamawiającego. Umowę taką powód przedstawił (...) dopiero po zakończeniu robót na przedmiotowej inwestycji, kiedy nie otrzymał zapłaty od wykonawcy. W konsekwencji nie wchodzi w rachubę odpowiedzialności pozwanego za zapłatę wynagrodzenia powoda na podstawie powołanego przepisu.

Mając to wszystko na uwadze, Sąd w pkt. I sentencji wyroku oddalił powództwo jako bezzasadne na podstawie powołanych wyżej przepisów.

Orzekając o kosztach postępowania w pkt. II sentencji wyroku Sąd kierował się zasadą odpowiedzialności za wynik procesu wyrażoną w art. 98 § 1 k.p.c. Powód, jako przegrywający sprawę, obowiązany jest zwrócić pozwanemu koszty postępowania niezbędne do celowej obrony w łącznej kwocie 7.217 zł, w skład której wchodzi opłata skarbową od pełnomocnictwa procesowego w wysokości 17 zł i wynagrodzenie pełnomocnika procesowego pozwanego w wysokości 7.200 zł, ustalone na podstawie § 2 pkt. 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, w pierwotnym brzmieniu (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804).